

Grundläggande granskning av styrelse och nämnder

Rapport

Arboga kommun

KPMG AB

2024-03-27

Antal sidor: 41

Antal bilagor: 1

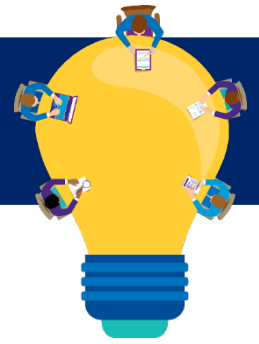
Innehåll

1. Sammanfattning	03
2. Inledning / bakgrund	07
- Syfte	09
- Revisionsfrågor	10
- Revisionskriterier	11
3. Metod, avgränsning och tidplan	12
4. Styrande förutsättningar	15
5. Resultat av granskningen	17
6. Sammanfattande bedömning	40
7. Bilagor	42

1. Sammanfattning

1. Sammanfattning

KPMG har av Arboga kommuns revisorer fått i uppdrag att göra en grundläggande granskning av kommunens nämnder och styrelse. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att styrelsen och nämnderna i allt väsentligt har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Se kommande avsnitt för bedömning av revisionsområden per nämnd/styrelse samt rekommendationer.

Bedömningsnivå	Bedömningssymbol
"Ja"	
"I allt väsentligt"	
"Delvis"	
"Nej"	

Bedömning revisionsområde:	Kommunstyrelsen	Barn- och utbildningsnämnden
Verksamhetsstyrning och uppföljning		
Kommentar till bedömning	Vi bedömer att styrelsen har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag.	Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag. Vi konstaterar dock att flera nämndens mål inte är mätbara samt att det saknas satta målvärden till flera av indikatorerna.
Rekommendation	Inga rekommendationer.	Formulera mätbara mål och ange målvärden.
Ekonomistyrning och uppföljning		
Kommentar till bedömning	Vi bedömer att styrelsen har säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.	Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.
Rekommendation	Inga rekommendationer.	Inga rekommendationer.
Intern kontroll		
Kommentar till bedömning	Vi bedömer att styrelsen i allt väsentligt har skapat förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt.	Vi bedömer att nämnden har skapat förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt.
Rekommendation	Säkerställa att de kontrollområden som ingår i antagen internkontrollplan följs upp.	Inga rekommendationer.

Bedömning revisionsområde:	Socialnämnden	Fritids- och kulturnämnden
Verksamhetsstyrning och uppföljning		
Kommentar till bedömning	Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag. Vi noterar dock att det är otydligt avseende några av målens mätbarhet och satta målvärden.	Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag. Vi konstaterar dock att det finns brister i nämndens verksamhetsstyrning avseende avsaknaden av satta målvärden.
Rekommendation	Formulera mätbara mål och ange målvärden.	Formulera mätbara mål och ange målvärden.
Ekonomistyrning och uppföljning		
Kommentar till bedömning	Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställt sätt.	Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställt sätt.
Rekommendation	Inga rekommendationer.	Inga rekommendationer.
Intern kontroll		
Kommentar till bedömning	Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt har skapat förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt, men konstaterar att nämnden inte har följt upp samtliga kontrollområden.	Vi bedömer att nämnden har skapat förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt.
Rekommendation	Säkerställa att de kontrollområden som ingår i antagen internkontrollplan följs upp.	Inga rekommendationer.

2. Inledning/bakgrund

2.1 Bakgrund

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Revisionens arbete ska även ses som ett stöd till nämnderna och styrelsen.

Kommunallagen (2017:725) 12 kap, 1 §, ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde. Verksamhetsområdena ska granskas i den omfattning som följer av *God revisionsred*. Revisorerna har till uppgift att pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synpunkt, tillfredställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorernas årliga granskning består av tre delar; grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av delårs- och helårsbokslut.

Den grundläggande granskningen omfattar en översiktlig granskning av måluppfyllelse, styrning och intern kontroll. Granskningen baseras generellt sett på revisorernas riskanalys och omfattar samtliga nämnder och styrelser, och ger även underlag till uppdatering av riskanalysen under året. Enligt *God revisionsred* ska den grundläggande granskningen utgöra ett så pass omfattande underlag att den ger grund till bedömningar som revisorerna avlämnar i sin årliga revisionsberättelse.

Revisorerna genomför fördjupade granskningar som ett komplement till den grundläggande granskningen.

2.2 Syfte

Granskningens syfte är att översiktligt bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att nämnder och styrelse lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

2.3 Revisionsfrågor

- **Verksamhetsstyrning och uppföljning**

- Har styrelsen/nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag?
- Följer styrelsen/ nämnden upp verksamhetens måluppfyllelse
- Uppnår styrelsen/nämnden målen för sin verksamhet?
- Vidtar styrelsen/ nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende måluppföljning under året?

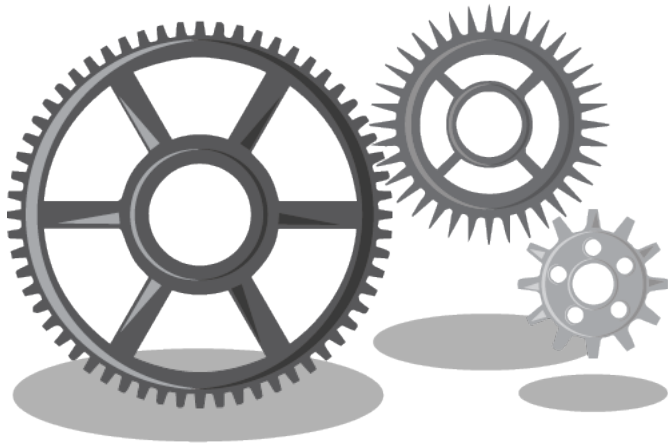
- **Ekonomistyrning och uppföljning**

- Har styrelsen/nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredställande sätt?
- Följer styrelsen/ nämnden upp verksamhetens ekonomiska resultat under året?
- Bedriver styrelsen/nämnden verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar?
- Vidtar styrelsen/ nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året?

- **Intern kontroll**

- Har styrelsen/nämnden skapat förutsättningar att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året?
- Följer styrelsen/ nämnden upp verksamhetens interna kontroll under året?
- Vidtar styrelsen/ nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende intern kontroll under året?

2.4 Revisionskriterier

- Granskningen har utgått ifrån nedanstående revisionskriterier:
 - Kommunallagen (2017:725)
 - Kommunfullmäktiges beslut och uppdrag till styrelse/ nämnder
 - Styrelsens och nämnders reglementen
 - Reglemente för intern kontroll
 - Tillämpbara interna regelverk, beslut och uppföljningar

3. Metod, avgränsning och tidplan

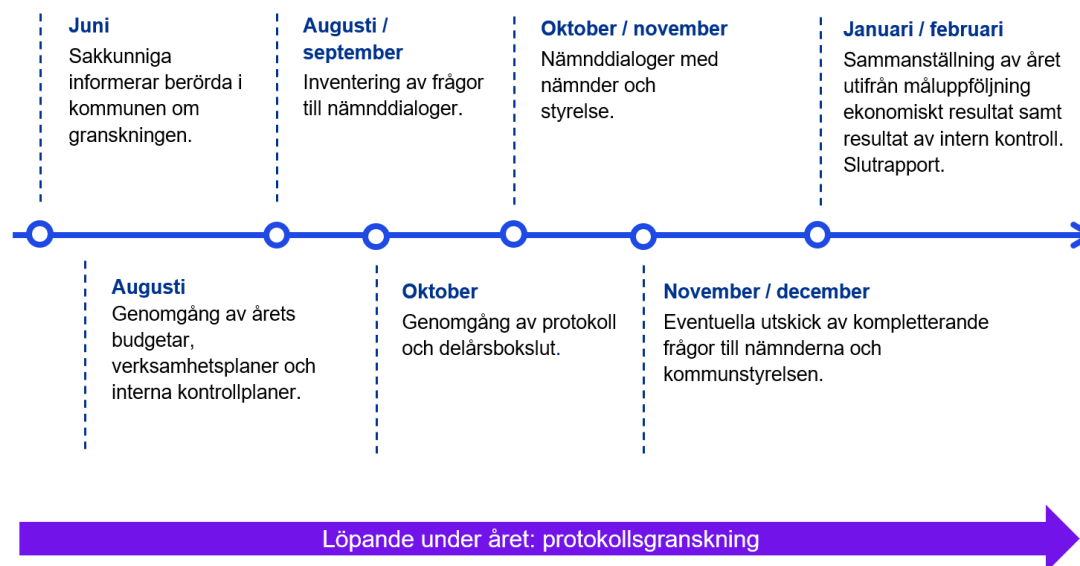
3.1 Avgränsning och metod

- Granskningen har följt en årlig process, varpå granskningen avser hela granskningsåret 2023. Granskningen omfattar såväl granskning som bedömning utifrån nedanstående styr- och uppföljningsdokument som upprättats under året.
- Granskningen har omfattat kommunstyrelsen och samtliga nämnder exklusive valnämnden och krisledningsnämnden. Gemensamma nämnder hanteras av värdkommunen.
- Granskningen har genomförts genom:
 - Dokumentstudier av underlag såsom verksamhetsplaner, risk- och väsentlighetsanalyser och interna kontrollplaner. Se bilaga A för en sammanställning av materialet.
 - Underlaget har legat till grund för dialogmöten med nämnder och styrelsens presidium.
 - Protokollsgranskning.
 - Utskick av kompletterande frågor till nämnder och styrelse.

Tidslinje för den grundläggande granskningen, kommunstyrelse och nämnder

4. Styrande förutsättningar

Styrande förutsättningar

I Arboga kommun styrs verksamheten genom en gemensam värdegrund, en vision, strategiska områden och dess inriktning samt genom ett politiskt program för mandatperioden.

Visionen – **Arboga – plats för inspiration** – är verksamhetsövergripande och gäller för både den politiska organisationen och för förvaltningsorganisationen.

Med utgångspunkt i visionen väljer de förtroendevalda ut strategiska områden som beskriver den politiska viljan. Inför mandatperioden 2023–2026 finns det tre strategiska områden:

- Inspirerande livsmiljö
- Inspirerande lärande och arbete
- Inspirerande organisation

Inom varje strategiskt område beslutar kommunfullmäktige om övergripande mål för hela kommunen. Kommunfullmäktige har enligt antaget *politiskt program 2023-2026* beslutat om totalt nio mål inom de olika områdena.

Kommunstyrelsen, nämnderna och bolagens styrelser ska sedan formulera egna mål för sina verksamheter utifrån sitt uppdrag, visionen, de strategiska områdena och kommunfullmäktiges mål.

5. Resultat av granskningen

I kommande avsnitt följer en redogörelse av granskningens resultat. Resultatet baseras på de underlag som vi har mottagit under året, de dialoger som genomförts med nämnder och styrelse samt protokollsgranskning.

Under granskningens gång har ett antal kontrollfrågor besvarats som också utgör en grund för vår bedömning.

Kommunestyrelsen

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Strategisk och ekonomisk plan 2023-2025 (mål och indikatorer) antagen	2023-03-28
Antal mål	6
Styrelsens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	Ja
Styrelsen följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen får styrelsen en analys av orsaker till avvikelsen	Ja
Styrelsen beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Framgår inte av mottagen dokumentation
Styrelsens mål för verksamheten uppnås	Ja

Generella iakttagelser:

Enligt kommunens politiska program har sju av fullmäktiges mål adresserats till kommunstyrelsen. I styrelsens strategiska och ekonomiska plan 2023-2025 redogör styrelsen för sex av dessa mål. Inga av målen har brutits ner men styrelsen har tagit fram indikatorer och målvärden till samtliga. Indikatorerna utgår från statistik som är hämtad från bland annat SKR och kommunens egna mätningar.

Vid delårsrapporten per sista augusti följs samtliga mål upp. I uppföljningen framgår det att styrelsen bedömer att fem av målen kommer att uppnås under året och att ett av målen inte kommer att nås. Orsaken till prognosen om utebliven måluppfyllelse för ett av målen beror enligt styrelsen på avvikelser i utfallet av indikatorer som befolkningsutveckling och flyttningsnetto samt nybyggnation.

I styrelsens årsredovisning framgår det att ett av målen är helt uppfyllt, att två av målen är i hög grad uppfyllda och att tre mål är delvis uppfyllda.

Bedömning:

Vår bedömning är att styrelsen har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag.

Vi kan konstatera att styrelsen har följt upp verksamhetens måluppfyllelse genom delårsrapporten och genom årsredovisningen samt att det inte rapporteras om någon bristande måluppfyllelse.

Ekonomistyrning och uppföljning

Strategisk och ekonomisk plan 2023-2025 (resursfördelning) antagen	2023-02-21
Styrelsen följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Styrelsen får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Styrelsen beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Åtgärder kopplat till det ekonomiska resultatet framgår inte av delårsrapport per augusti

Prognos helår	Resultat helår
+ 1 500 tkr	+ 2 721 tkr

Generella iakttagelser:

Vid delårsrapporten per sista augusti redovisar styrelsen ett resultat om 3 536 tkr. Utfallet är ett överskott jämfört med budget på totalt +1 500 tkr. Periodens positiva budgetavvikelse beror på vakanta tjänster, intäkter för fiber samt lägre avgifter än budgeterat till Västra Mälardalens kommunalförbund och kollektivtrafik.

Vid delåret prognostiserar styrelsen en helårsprognos om ett överskott mot den ekonomiska ramen på +1 500 tkr. Det prognostiserade överskottet beror framför allt på vakanta tjänster, lägre kostnader inom kollektivtrafiken, lägre kostnader för företagshälsovård samt kommunförsäkringar samt högre intäkter för fiber.

Vid årets slut redovisar styrelsen ett överskott på + 2 721 tkr. Överskottet beror främst på vakanta tjänster, lägre kostnader för kollektivtrafik, företagshälsovård och kommunförsäkringar samt högre intäkter för fiber.

Bedömning:

Vi bedömer att styrelsen har säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vi kan genom granskningen konstatera att styrelsen har följt upp det ekonomiska resultatet under året samt att styrelsen har bedrivit verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar.

Intern kontroll	
Internkontrollplan 2023 antagen	2022-11-08
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Ja
Antal kontrollområden 2023	8
Antal kontrollområden inom område ekonomi/administration	8
Kommunövergripande kontrollområden är inkluderade i internkontrollplanen 2023	Ja
Uppföljning av internkontrollplan 2023	Ingen uppföljning framgår av delårsrapport per augusti
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2023	Nej

Generella iakttagelser:

Styrelsen har beslutat om åtta processer i internkontrollplanen för 2023.

Fem av processerna tillämpas i hela kommunorganisationen, nämnder och bolag och två av processerna tillämpas i hela kommunorganisationen, nämnder och bolag genom kommunstyrelsen.

I internkontrollplanen redogörs det för risk, beskrivning, sannolikhet och konsekvens, riskvärde samt om risken ska hanteras.

Internkontrollplanen saknar information om kontrollfrekvensen, ansvarig och rapportering.

Ingen uppföljning av valda kontrollområden framgår i delårsrapporten per sista augusti.

I styrelsens årsredovisning framgår det att fem områden har kontrollerats.

Vid åiterrapporteringen av utförda kontroller har mindre avvikelser konstaterats förutom inom ett område. Det redogörs i årsredovisningen för åtgärder kopplat till de avvikelser som konstaterats.

Bedömning:

Vi bedömer att styrelsen i allt väsentligt har skapat förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt. Vi konstaterar att styrelsen har genomfört uppföljning av fem kontrollområden och noterar därmed att samtliga kontrollområden i den internkontrollplan som mottagits för denna granskning inte ingått i styrelsens uppföljning.

Vi bedömer utifrån våra iakttagelser att styrelsen behöver se över utformningen av internkontrollplanen samt säkerställa att uppföljning sker av de områden som har beslutats om för den interna kontrollen.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över verksamhet, ekonomi och intern kontroll	
Styrelsen följer upp att nämnderna fastställt mål och uppdrag i sina verksamheter	Ja
Kommunstyrelsen får regelbundet uppföljningar över nämndernas ekonomi i förhållande till budget	Ja
Kommunstyrelsen har följt upp om nämnderna beslutat om internkontrollplan	Nej
Kommunstyrelsen har följt upp om nämnderna och de helägda bolagen genomfört uppföljning av internkontrollplan	Ja

Generella iakttagelser:

Genom protokollsgranskning kan vi konstatera att nämnderna har skickat antagna mål för 2023 till styrelsen för kännedom.

Vid genomgång av styrelsens sammanträdesprotokoll framgår det att styrelsen har följt sin uppsiktsplikt avseende nämndernas ekonomi.

Vid genomgång av styrelsens sammanträdesprotokoll framgår att kommunstyrelsen behandlat nämndernas internkontroll 2022 vid sammanträdet i mars 2023. Vid kommunstyrelsens sammanträde 26 mars 2024 följs nämndernas och de helägda kommunala bolagens internkontroll upp och kommunstyrelsen gör en utvärdering av kommunens samlade internkontroll.

Bedömning:

Vi bedömer att styrelsen har fullgjort sin uppsiktsplikt över nämndernas verksamheter och ekonomi. Avseende den interna kontrollen kan uppsikten stärkas genom att kommunstyrelsen följer upp att nämnderna fattat beslut om internkontrollplan. Vi ser dock som positivt att kommunstyrelsen gör en utvärdering av kommunens samlade internkontroll.

Kommunstyrelsen - Nämnddialog

Verksamhetsstyrning

Vid nämnddialogen mellan kommunens förtroendevalda revisorer och presidiet i kommunstyrelsen framkom det att presidiet och kommundirektören träffas varje måndag morgon och diskuterar nuläget i kommunen, vad som har hänt, det som är planerat och sådant som är alarmerande. Om något inte är bra eller inte går som det är tänkt görs en planering för hur avvikelser ska hanteras.

Ekonomistyrning

Presidiet informerade om att prognosen för helåret ser ut att innebära ett positivt resultat.

Vid negativa avvikelser tas en åtgärdsplan fram i syfte att nå en budget i balans. Presidiet underströk även att upprättandet av en åtgärdsplan är lika viktigt om prognosen skulle ha visat på ett stort överskott. I ett sådant fall hade man enligt presidiet sett till att flytta pengarna till en annan verksamhet som är i behov av pengar för att kunna göra ett bättre resultat.

Intern kontroll

Presidiet framhöll att arbetet med att ta fram internkontrollplaner har intensifierats under de senaste åren.

Internkontrollplanen har tidigare varit en ren tjänstemannaprodukt men numera är politikerna med och diskuterar kring vilka områden som ska ingå i internkontrollplanen.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Strategisk- och ekonomiskplan 2023 antagen Verksamhetsplan antagen	2023-06-15 Beslut framgår inte av protokoll
Antal mål	8
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	Delvis
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen får nämnden en analys av orsaker till avvikelsen	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Framgår inte av mottagen dokumentation
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Till övervägande del

Generella iakttagelser:

Enligt kommunens politiska program har åtta av fullmäktiges mål adresserats till barn- och utbildningsnämnden.

Nämnden har utifrån fullmäktiges mål beslutat om åtta BUN-mål.

Flera av BUN-målen i den strategiska och ekonomiska planen är utifrån dess formuleringar inte mätbara och det saknas för flera av indikatorerna angivna målvärden.

I ett av nämndens protokoll framgår det att planen innehåller indikatorer som inte lägre finns att följa upp i Kolada samt att flera av indikatorerna inte är mätbara. Enligt protokollet beslutade därför nämnden om ändringar gällande utfall och indikatorer i strategisk och ekonomisk plan.

I delårsrapporten per sista augusti följs sex av målen upp. Tre mål bedöms som uppfyllda och tre som delvis uppfyllda. För de två målen som inte utvärderas framgår ingen orsak till utebliven uppföljning.

Vid årets slut bedömer nämnden att fem av målen är uppfyllda och att tre av målen är delvis uppfyllda.

Bedömning:

Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag. Vi konstaterar dock att flera nämndens mål inte är mätbara samt att det saknas satta målvärden till flera av indikatorerna.

Det framgår genom granskningen att nämnden har följt upp verksamhetens måluppfyllelse vid delår och helår, vi noterar dock utebliven uppföljning bland två av målen i samband med delårsuppföljningen.

Barn- och utbildningsnämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Strategisk och ekonomisk plan 2023 antagen	2023-02-10
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Arbetat efter en åtgärdsplan

Prognos helår	Resultat helår
+0	+ 645 tkr

Generella iakttagelser:

Under 2023 följer nämnden upp det ekonomiska utfallet och prognostiserar genom tertialrapporten och delårsrapporten samt genom årsredovisningen.

Vid tertialuppföljningen prognostisera nämnden ett underskott mot budget på -2 200 tkr. Den prognostiserade avvikelserna härrörde främst från negativa kostnadsavvikelser inom grundskolan och grundsärskolan.

Av protokoll framgår det att nämnden fattat beslut om de besparingar som den bedömer krävs för en budget i balans vid årsboks slutet. Det poängteras dock i beslutet att flera av åtgärderna är svåra att verkställa under innevarande år.

Nämnden redovisar per den sista augusti ett resultat om + 2 456 tkr och prognostiserar utifrån det ett nollresultat inför helåret. Att nämnden vid delåret prognostiserar ett nollresultat inför boks slutet beror på den åtgärdsplan som nämnden jobbat efter samt ökade statsbidrag och en utbetalning från Migrationsverket.

Vid årets slut redovisar nämnden ett positivt resultat om + 645 tkr. I årsredovisningen framgår att lägre kostnader för kost på grund av frånvaro bland barnen och lägre personalkostnader har bidragit till ett positivt resultat bland förskolorna. Anpassad grundskola redovisar ett positivt resultat, vilket främst beror på intäkter från Migrationsverket och svårigheter att rekrytera vikarier.

Bedömning:

Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Vi kan genom granskningen konstatera att nämnden har följt upp det ekonomiska resultatet under året samt vidtagit åtgärder för att förhindra en negativ budgetavvikelse vid årets slut.

Barn- och utbildningsnämnden

Intern kontroll	
Internkontrollplan 2023 antagen	2023-02-02
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Ja
Antal kontrollområden 2023	6
Antal kontrollområden inom område ekonomi	1
Antal kontrollområden inom område administration	5
Kommunövergripande kontrollområden är inkluderade i internkontrollplanen 2023	Ja
Uppföljning av internkontrollplan 2023	Uppföljning framgår av delårsrapporten
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2023	Ja

Generella iakttagelser:

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat om sex kontrollmoment, varav fyra är kommungemensamma, till internkontrollplanen för 2023.

För de kommungemensamma momenten framgår det information om vad som ska kontrolleras, hur kontrollen ska genomföras, vem som ska kontrollera, kontrollfrekvensen och hur kontrollen ska dokumenteras.

Avseende nämndens egna kontrollmoment redogörs det i internkontrollplanen för vad som ska kontrolleras, hur kontrollen ska genomföras, kontrollfrekvensen och vem som ska kontrollera.

Riskvärdering av samtliga kontrollmoment framgår av tillhörande riskbedömning.

I delårsrapporten per sista augusti framgår det att nämnden har följt upp åtta områden. Varför nämnden har lagt till ytterligare två områden i uppföljningen vid delåret framgår inte.

Även i årsredovisningen följer nämnden upp åtta områden. Enligt protokoll redovisas dock sex områden vid uppföljningen av internkontrollplan 2023.

Det rapporterades varken i årsredovisningen eller protokollet om några större avvikelser.

Bedömning:

Vi bedömer att nämnden har skapat förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt. Vi noterar dock att det framgår olika uppgifter avseende rapporteringen av utförda kontroller, men konstaterar att inga avvikelser har rapporterats.

Barn- och utbildningsnämnden - Nämnddialog

Verksamhetsstyrning

Vid nämnddialogen mellan kommunens förtroendevalda revisorer och presidiet framgick det att nämndens målen är en kombination av en tjänstemannaprodukt och en produkt från politiken. För att ta fram mål har det genomförts heldagar där man har diskuterat målen i mixade grupper av tjänstemän och politiker.

Det lyftes att det är en utmaning att arbeta för kortsiktiga åtgärder, varför långsiktiga lösningar är att föredra. I sammanhanget nämns läskunnighet i längre åldrar. Ett exempel på en långsiktig åtgärd som nämnden har börjat att fokusera på är mer läskunnighet i lägre åldrar.

Ekonomistyrning

Presidiet uttryckte under nämnddialogen att nämnden har haft en alldeles för låg budget under 2023.

Intern kontroll

Revisorerna lyfte en fråga om de obligatoriska kontrollpunkterna för internkontrollen som kommer från kommunstyrelsen varvid presidiet svarade att de fungerar. Rapporteringen till styrelsen sker två gånger på år.

Socialnämnden

Socialnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning

Mål och mätningar 2023 antagna	2023-03-15
Verksamhetsplan 2023 antagen	Beslut framgår inte av protokoll
Antal mål	7
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	Delvis
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen får nämnden en analys av orsaker till avvikelsen	Ingen analys framgår då bedömningen vid delåret var att målen ska uppnås
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga brister framgår
Nämndens mål för verksamheten uppnås	I allt väsentligt

Generella iakttagelser:

Enligt kommunens politiska program har sju av fullmäktiges mål adresserats till socialnämnden.

I nämndens verksamhetsplan 2023 redogör nämnden för sju mål med tillhörande indikatorer och målvärden. Två av målen har brutits ner från fullmäktiges mål, resterande fem mål har samma formulering som fullmäktigemålen.

Det är otydligt hur indikatorerna för två av målen ska användas i syfte att mäta måluppfyllelse samt vad de satta målvärdena avser i förhållande till indikatorerna.

Samtliga av nämndens mål följs upp vid delårsrapporten per sista augusti och de bedöms då som delvis uppfyllda. Bedömningarna av måluppfyllelsen avser vid delåret målen som helhet. Bedömning av de enskilda indikatorerna framgår inte.

Det framgår i delårsrapporten att den prognostiserade bedömningen avseende måluppfyllelsen är att samtliga av nämndens mål kommer att nås under 2023.

I årsredovisningen framgår det nämnden bedömer fem mål som uppfyllda och två mål som delvis uppfyllda.

Bedömning:

Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag. Vi noterar dock att det är otydligt avseende några av målens mätbarhet och satta målvärden.

Nämnden har följt upp verksamhetens måluppfyllelse genom delårsrapporten och genom årsredovisningen samt att det vid uppföljningen inte har noterats några avvikelser i måluppfyllelse. Vi konstaterar dock att det i delårsrapporten inte redogörs för hur enskilda indikatorerna till de satta målen har bedömts, vilket innebär att det inte framgår på vilka grunder nämnden har bedömt måluppfyllelsen på.

Ekonomistyrning och uppföljning

Strategisk och ekonomisk plan 2023 antagen	2023-02-08
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Ja

Prognos helår	Resultat helår
+0	+ 5 997 tkr

Generella iakttagelser:

Under 2023 följer nämnden upp det ekonomiska utfallet och prognostiserar genom tertialrapporten och delårsrapporten samt genom årsredovisningen.

På grund av befarade underskott inom flera av nämndens verksamheter beslutade nämnden redan vid årets första kvartal att använda det statsbidrag som förvaltningen tilldelats.

Vid delårsrapportens upprättande redovisar nämnden ett resultat om – 7 034 tkr. I delårsrapporten redogör nämnden för att det har tagits beslut om att använda prestationsbidrag för att minska antalet timanställda i förhållande till månadsanställda. Nämnden bedömer att åtgärden ska kunna täcka det prognostiserade underskottet på -11 350 tkr.

Vid årets slut redovisar nämnden ett överskott på + 5 997 tkr. Det positiva resultatet kommer av nämndens beslut om att använda statsbidrag för att täcka det annars befarade underskottet.

Bedömning:

Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställt sätt.

Vi kan genom granskningen konstatera att nämnden har följt upp det ekonomiska resultatet och tidigt beslutat om åtgärder för att undvika befarade underskott.

Socialnämnden

Intern kontroll	
Internkontrollplan 2023 antagen	2023-02-08
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Ja
Antal kontrollområden 2023	10
Antal kontrollområden inom område administration	3
Antal kontrollområden inom område verksamhetsspecifika	7
Kommunövergripande kontrollområden är inkluderade i internkontrollplanen 2023	Ja
Uppföljning av internkontrollplan 2023	Ingen uppföljning framgår av delårsrapporten
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2023	Nej

Generella iakttagelser:

Socialnämnden har beslutat om tio kontrollmoment, varav tre är kommungemensamma, till sin internkontrollplan för 2023.

Till samtliga moment redogörs det för vad som ska kontrolleras, hur kontrollen ska genomföras, vem som kontrolleras, kontrollfrekvensen och hur kontrollen ska dokumenteras.

Samtliga kontrollmoment har riskvärderats.

Ingen uppföljning av nämndens utvalda kontrollmoment framgår i delårsrapporten per augusti.

I årsredovisningen redogörs det för att nämnden har nio kontrollområden och att samtliga har följts upp.

Av uppföljningen framgår det att granskning gällande internkontrollplanen för 2023 har spridits ut över hela året och att det har skett kontinuerlig rapportering till nämnden i syfte att ge en större möjlighet till att beslut om åtgärder.

Det rapporteras inte i årsredovisningen om några avvikelser bland nämndens kontrollområden, men för de områden som inte har ett uppnått målvärde framgår det att åtgärder är beslutade.

Bedömning:

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt har skapat förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt. Vi konstaterar att nämnden har genomfört uppföljning av nio kontrollområden och noterar där med att ett av de kontrollområden som finns med i mottagen internkontrollplan inte har ingått i nämndens uppföljning.

Socialnämnden - Nämnddialog

Verksamhetsstyrning

Nämnden arbetar efter mål som är tagna av fullmäktige och mål som nämnden antagit själv utifrån dess verksamhet.

Det förs en dialog med verksamheten när man sätter målen och att det blir ett sätt för att säkra upp att verksamheten följer upp det nämnden har fattat beslut om.

Ekonomistyrning

Vid nämnddialogen mellan kommunens förtroendevalda revisorer och presidiet i socialnämnden förklarade presidiet att nämndens största underskott är kopplat till placeringar. Enligt presidiet är det en utmaning att balansera underskottet, då det inte är rimligt att minska tilldelade medel för andra verksamheter på grund av de höga kostnaderna för placeringar.

För att hantera de höga kostnaderna nyttjas platser på ett jourhem via ett avtal med Köpings kommun, det finns också förslag att starta ett SoL-hem. Presidiet upplever att det finns ett behov av samordningsformer.

Intern kontroll

Avseende intern kontroll är det tjänstepersoner som tar fram förslag på plan och politiken som fattar beslut om den. Om politiken har synpunkter på det som presenteras kan de alltid lägga till eller ta bort delar.

Fritids- och kulturnämnden

Fritids- och kulturnämnden

Verksamhetsstyrning och uppföljning	
Mål och indikatorer, Strategisk- och ekonomiskplan 2023 antagen	2023-04-17
Antal mål	9
Nämndens mål har en tydlig koppling till kommunfullmäktiges mål	Ja
Målen är formulerade så att de är mätbara	Ja
Nämnden följer upp måluppfyllelsens utveckling under året	Ja
Vid avvikelser från måluppfyllelsen får nämnden en analys av orsaker till avvikelsen	Ingen analys framgår då inga avvikelser identifierades vid delåret
Nämnden beslutar om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen	Inga brister framgår vid uppföljningen
Nämndens mål för verksamheten uppnås	Ja

Generella iakttagelser:

Enligt kommunens politiska program har sex av fullmäktiges mål adresserats till fritids- och kulturnämnden.

Nämnden har utifrån samtliga av de sex fullmäktigemålen beslutat om nio nämndmål. Två av målen är inte omformulerade från fullmäktigesmålen.

Det finns för samtliga mål framtagna indikatorer för att kunna mäta måluppfyllelsen, men det saknas till flera av indikatorerna angivna målvärden.

Bland de indikatorer där det framgår att utfallet för 2023 ska öka eller minska i syfte att nå måluppfyllelse saknas angivet värde från tidigare år.

Samtliga mål följs upp vid delårsrapport per sista augusti och de bedöms då som delvis uppfyllda. Trenden för måluppfyllelsen bedöms bland samtliga mål som stabil eller uppåtående.

Vid årets slut bedömer nämnden fem mål som uppfyllda och fyra mål som i hög grad uppfyllda.

Bedömning:

Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag. Vi konstaterar dock att det finns brister i nämndens verksamhetsstyrning avseende avsaknaden av satta målvärden.

Trots avsaknaden av målvärden kan vi genom granskningen konstatera att nämnden har följt upp måluppfyllelsen i samband med delårsrapporten och årsredovisningen samt att nämnden bedömer näst intill samtliga mål som uppnådda.

Fritids- och kulturnämnden

Ekonomistyrning och uppföljning

Strategisk och ekonomisk plan 2023 antagen	2023-02-06
Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser under året	Ja
Nämnden får en analys av orsaker vid eventuella avvikelser från budget	Ja
Nämnden beslutar om åtgärder vid eventuella budgetavvikelser	Ja

Prognos helår	Resultat helår
+ 0	+ 187 tkr

Generella iakttagelser:

Under 2023 följer nämnden upp det ekonomiska utfallet och prognostiserar genom tertialrapport och delårsrapport samt genom årsredovisningen.

I tertialrapporten prognostiserar nämnden ingen avvikelse mot budgeten för 2023. Men på nämndens sammanträde i juni revideras prognosen till ett underskott på – 400 tkr.

Vid delåret redovisar nämnden ett utfall på 12 578 tkr. Baserat på periodens utfall prognostiserar nämnden en helårsprognos om en budget i balans.

I delårsrapporten framgår det att åtgärder i form av restriktivitet avseende korttidsvikarier och inköp inom verksamheterna är inbakade i nämndens prognos.

Vid årets slut redovisar nämnden ett positivt utfall om + 187 tkr.

Bedömning:

Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställt sätt.

Vi konstaterar att nämnden har följt upp verksamhetens ekonomiska resultat samt att nämnden har bedrivit verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar.

Fritids- och kulturnämnden

Intern kontroll	
Internkontrollplan 2023 antagen	2023-02-06
Internkontrollplanen innehåller information om riskvärdering	Ja
Antal kontrollområden 2023	5
Antal kontrollområden inom område administration	4
Antal kontrollområden inom område verksamhetsspecifik	1
Kommunövergripande kontrollområden är inkluderade i internkontrollplanen 2023	Ja
Uppföljning av internkontrollplan 2023	Ingen uppföljning framgår av delårsrapporten
Uppföljning har skett av samtliga kontrollområden 2023	Ja

Generella iakttagelser:

Fritids- och kulturnämnden har beslutat om fem kontrollmoment, varav fyra är kommungemensamma, till internkontrollplan 2023.

Till samtliga kontrollområden redogörs det för vad som ska kontrolleras, hur kontrollen ska genomföras, vem som ska kontrollera, kontrollfrekvensen och hur kontrollen ska dokumenteras.

Samtliga moment har riskvärderats.

Ingen uppföljning av nämndens utvalda kontrollmoment framgår i delårsrapport per sista augusti.

I årsredovisningen framgår det att den interna kontrollplanen har följts upp, att samtliga kontroller har återrapporterats och att inga större avvikelser har konstaterats.

Bedömning:

Vi bedömer att nämnden har skapat förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt.

Vi kan genom granskningen konstatera att nämnden har följt upp verksamhetens interna kontroll och att inga avvikelser har rapporterats.

Fritids- och kulturnämnden - Nämnddialog

Verksamhetsstyrning

Vid nämnddialogen mellan kommunens förtroendevalda revisorer och presidiet i fritids- och kulturnämnden framgår det att politiken och förvaltningen tillsammans har en *mål och mått-dag* där man går igenom målen och byter ut mål om det skulle behövas.

Ekonomistyrning

Presidiet ger en splittrad bild av hur nämndens ekonomi följs upp; dels att det sker kontinuerligt, dels att det sker i väldigt liten omfattning.

Intern kontroll

Enligt presidiet är det förvaltningen som tar fram förslag på internkontrollplan som nämnden sedan beslutar om. Om nämnden önskar kan den påverka innehållet i den föreslagna internkontrollplanen.

6. Sammanfattande bedömning

Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att styrelsen och nämnderna i allt väsentligt har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Bedömningen baseras på att styrelsen och nämnderna har arbetat utifrån fullmäktiges antagna mål och att de har genomfört uppföljning av satta mål, ekonomiska resultat och internkontroll samt att de har beslutat om åtgärder i fall av avvikelser.

Vi konstaterar dock att det finns utvecklingsbehov avseende styrelsens och nämndernas målstyrning och interna kontroll.

Vid granskning av nämndernas mål har vi noterat att alla målen inte är mätbara samt att det saknas angivna målvärden. Vi har även noterat att nämndernas bedömning av måluppfyllelsen vid delåret har genomförts på olika sätt.

Avseende den interna kontrollen inom barn- och utbildningsnämnden har vi noterat att det framgår olika uppgifter vid rapportering av utförda kontroller i förhållande till beslutad internkontrollplan.

Vi konstaterar även att kommunstyrelsen och socialnämnden inte har rapporterat om uppföljning av samtliga kontrollområden.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och fritids- och kulturnämnden att:

- Formulera mätbara mål och ange målvärden

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och socialnämnden att:

- Säkerställa att de kontrollområden som ingår i antagen internkontrollplan följs upp

7. Bilagor

Bilaga A: Sammanställning av material

Följande kommungemensamma dokument har granskats:

- Politiskt program för mandatperioden 2023-2026
- Strategisk och ekonomisk plan 2023-2025
- Delårsrapport per 31 augusti
- Årsredovisning 2023

Följande dokument har granskats per styrelse och nämnder:

- Verksamhetsplan 2023
- Strategisk och ekonomisk plan 2023
- Internkontrollplan 2023 inklusive riskanalys
- Tertialrapport per 31 april
- Delårsrapport per 31 augusti
- Årsredovisning 2023
- Sammanträdeshandlingar från 2023

[kpmg.se](https://www.kpmg.se)

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public